

“

ปัจจุบัน
มีนักร้องในโครงการ
คลื่นลูกใหม่สุนทราภรณ์
ถึงกว่า 20 คน
ซึ่งถือเป็นหน้าเป็นตา
และเป็นสีสันให้กับการแสดง...
เนื่องจากสไตล์
การร้องเพลงด้วยลีลา
ที่สดใหม่
แต่ยังคงไว้ซึ่ง
เทคนิคการร้อง
เพลงสุนทราภรณ์
ในแบบเดิม

”

หญิงเหล็ก

อติพร สุนทรสนาน เสนะวงศ์
เบื้องหลังความสำเร็จของวง ‘สุนทราภรณ์’ ปีที่ 72

คนในวัฒนธรรม

๑ อรณรงค์ (ไข่วาน)

ใน

บแต่ครูเอื้อ สุนทรสนาน หรือ "สุนทราภรณ์" หัวหน้าและผู้ออกตั้งวงดนตรีสุนทราภรณ์ วงบิกแบนด์ที่โด่งดังและเป็นที่รู้จักมากที่สุดของประเทศไทย เสียชีวิตลงในปี พ.ศ. 2524 ถัดจากนั้นผู้สืบสาน อติพร สุนทรสนาน เสนะวงศ์ ในทายาทเจ้าของและผู้อำนวยการวงดนตรีสุนทราภรณ์ และโรงเรียนสุนทราภรณ์ เป็นผู้อยู่เบื้องหลังในการขับเคลื่อนวงดนตรีบิกแบนด์นี้แต่นั้นมา

คนในวัฒนธรรม ฉบับนี้พาไปรู้จักคุณ อติพร สุนทรสนาน เสนะวงศ์ บุตรสาวคนเดียวของครูเอื้อ และนางอารณ์ (กรรณสูต) สุนทรสนาน ปัจจุบันเธออายุ 64 ปี (เกิด 28 ธ.ค. 2490) เกือบถึงการขับเคลื่อนวงดนตรีสุนทราภรณ์ และเพลงสุนทราภรณ์ให้คงอยู่ท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป มีส่วนทำให้วงดนตรีสุนทราภรณ์กลายมาเป็นวงบิกแบนด์ที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยที่ยังคงดำเนินงานต่อเนื่องมาจนถึงปีที่ 72 โดยที่ไม่เคยหยุดมอบคุณสุขให้กับชาวไทย และทำให้เพลงสุนทราภรณ์ยังติดตรึงอยู่ในหัวใจของชาวไทยแม้เวลาจะผ่านมากกว่าครึ่งศตวรรษ

อติพร เล่าว่า หลังจากเข้ามาทำงานสุนทราภรณ์เต็มตัวได้เพียงไม่กี่ปี ก็เล็งเห็นถึงจุดด้อยของวงดนตรีสุนทราภรณ์ นั่นคือ ภาพลักษณ์ที่ดูเป็นเพลงของคนยุคเก่าและกลุ่มผู้ฟังที่เป็นผู้ใหญ่เท่านั้น ผลที่ตามมาคือเมื่อกลุ่มคนรุ่นใหม่ชอบเพลงสุนทราภรณ์ซึ่งนับวันยังมีแต่อายุมากขึ้นค่อยๆ หายไป เพลงสุนทราภรณ์จะถูกกลืนเลือนไปด้วย ดังนั้น วิธีเดียวที่จะอนุรักษ์เพลงสุนทราภรณ์ให้คงอยู่ได้ต่อไปนั้น ต้องทำโดยส่งต่อเพลงสุนทราภรณ์ให้กับคนรุ่นใหม่

ในปีพ.ศ. 2542 จึงจัดตั้งโครงการ "คลื่นลูกใหม่สุนทราภรณ์" ขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนที่มีใจรักในเพลง สุนทราภรณ์ให้เข้าเรียนร้องเพลงที่โรงเรียนสุนทราภรณ์การดนตรีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ และหากคนใดมีพรสวรรค์ก็ได้สนับสนุนให้ออกงานร่วมกับวงดนตรีสุนทราภรณ์

โครงการนี้ประสบความสำเร็จอย่างมาก โดยในปัจจุบัน มีนักเรียนโครงการคลื่นลูกใหม่สุนทราภรณ์ถึงกว่า 20 คน ซึ่งถือเป็นหน้าเป็นตาและเป็นสีสันให้กับการแสดงของวงดนตรีสุนทราภรณ์ในปัจจุบันอย่างมาก เนื่องจากสไตล์การร้องเพลงด้วยลีลาที่สดใหม่แต่ยังคงไว้ซึ่งเทคนิคการร้องเพลงสุนทราภรณ์ในแนวเดิม จนสามารถสร้างกลุ่มแฟนเพลงของตนเอง และยังช่วยจุดประกายให้เด็กรุ่นใหม่ที่พบเห็นพวกเขาสนใจเข้ามาสัมผัสกับเพลงสุนทราภรณ์ จนในขณะนี้ มีเยาวชนจำนวนมากมายเข้ามศึกษาการร้องเพลงที่โรงเรียนสุนทราภรณ์

อติพรยังได้ปรับปรุงภาพลักษณ์ในด้านการแสดงของสุนทราภรณ์อื่นๆ เพื่อให้เข้ายุคสมัย อาทิ การจัดการแสดงที่มอบความบันเทิงเต็มรูปแบบและดูทันสมัยขึ้น ด้วยการสอดแทรกจินตลีลา การเต้นลีลาศ และรำไทยเข้าไป นอกเหนือจากการร้องเพลง จนทำให้วงดนตรีสุนทราภรณ์เป็นที่ต้องการ โดยในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามีการแสดงคอนเสิร์ตและงานลีลาศอย่างต่อเนื่องทุกเดือน หลังจากที่เคยซบเซาไปหลังจากครูเอื้อเสียชีวิตลง

ในปี พ.ศ. 2545 นอกเหนือจากการทำงานของวงดนตรีสุนทราภรณ์และของโรงเรียนสุนทราภรณ์การดนตรีแล้ว อติพรยังผลักดันให้มีการจัดตั้งมูลนิธิสุนทราภรณ์ขึ้น ในฐานะองค์กรไม่หวังผลกำไรซึ่งมีเป้าหมายในการเผยแพร่เพลงสุนทราภรณ์ รวมถึงผลงานของครูเอื้อ สุนทรสนาน และศิลปินของสุนทราภรณ์ รวมถึงการทำงานด้านการกุศลต่างๆ มีท่านแก้วขวัญ วัชโรทัย เป็นประธาน และอติพรทำหน้าที่กรรมการและเลขาธิการ

นับตั้งแต่ก่อตั้งมา มูลนิธิสุนทราภรณ์ได้จัดทำโครงการ กิจกรรม มีผลงานอันโดดเด่นมากมาย รวมถึงการประสานงานกับภาครัฐ เอกชน องค์กร และสถาบันการศึกษาต่างๆ ในการ

ประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปได้รับทราบถึงผลงานของเพลงสุนทราภรณ์ โดยมุ่งเน้นไปที่การเผยแพร่และอนุรักษ์ผลงานของวงดนตรีสุนทราภรณ์ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ จัดแสดงคอนเสิร์ตต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ฟรีคอนเสิร์ต "สุนทราภรณ์คืนถิ่นเดิมอัมพวา" เป็นประจำทุกเดือนมกราคมอันเป็นเดือนเกิดของครูเอื้อ ซึ่งเป็นชาวอัมพวาโดยกำเนิด และฟรีคอนเสิร์ต "ครบรอบการก่อตั้งวงดนตรีสุนทราภรณ์" ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่เพลงสุนทราภรณ์ในต่างประเทศ อาทิ การนำวงดนตรีสุนทราภรณ์ไปแสดง ณ สาธารณรัฐประชาชนลาว (พ.ศ.2551 และ 2552) สหรัฐอเมริกา (พ.ศ.2553) และสาธารณรัฐไต้หวัน (พ.ศ.2554)

มูลนิธิฯ ยังได้ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ อาทิ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์ และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ในการจัดการประกวดร้องเพลงระดับเยาวชน และควบคุมไปการนำนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของสุนทราภรณ์ไปจัดแสดงและร่วมมือกับศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ในการจัดงานสัมมนาด้านวิชาการ อาทิ งานรณรงค์วิชาการ การจัดทำมาสเตอร์คลาส (ปี พ.ศ.2550) ฯลฯ รวมถึง

การนำเพลงสุนทราภรณ์ มาศึกษาอย่างละเอียด ในงาน "สุนทราภรณ์วิชา การครั้งที่ 2 "จากคลาสสิกสู่คลาสสิก : เส้นทางของสุนทราภรณ์" (เดือน มิถุนายนปีนี้)

ในงานด้านวัฒนธรรมเธอกล่าวว่ามูลนิธิฯ ยังได้จัดสร้างรูปปั้นครูเอื้อ สุนทรสนาน พร้อมฐานจารึกประวัติของท่าน ไว้หน้าเวทีลีลาศที่สวน ลุมพินี ถือเป็นศิลปิน ด้านดนตรีคนแรกที่มีรูป บันในสถานที่สาธารณะ ของประเทศไทย และในปี พ.ศ.2552 ยังได้ ทำการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ ส่วนตัวของท่าน "บ้านครูเอื้อ... อัมพวา" ซึ่งตั้งอยู่ ภายในโครงการพัฒนา

อนุรักษ์ตลาดน้ำอัมพวา อ.อัมพวา จ.สมุทร สงคราม เพื่อจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ ส่วนตัว และเผยแพร่ประวัติผลงานของ ครูเอื้อซึ่งในปัจจุบันได้กลายมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของอัมพวา

ที่สำคัญที่สุด มูลนิธิฯ ยังได้ประสานงานกับกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็น ตัวแทนของรัฐบาลไทยในการเสนอชื่อ ครูเอื้อ สุนทรสนาน เข้าที่ประชุมของ องค์การยูเนสโก ในโครงการเฉลิมฉลอง บุคคลสำคัญและเหตุการณ์สำคัญทาง ประวัติศาสตร์ จนทำให้ครูเอื้อเป็น ศิลปินคนแรกของไทยและเอเชียที่ได้รับ เลือกจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคล สำคัญของโลกประจำปี 2553 ในด้าน วัฒนธรรมดนตรีสากล ซึ่งเป็นการสร้าง ชื่อเสียงให้กับประเทศไทยในฐานะเมือง แห่งวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก

จากผลงานที่กล่าวมานั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า อติพร สุนทรสนาน เสนาะวงศ์ มีบทบาทสำคัญในแวดวงวัฒนธรรม ดนตรีไทยสากลในปัจจุบันเป็นอย่างมาก นอกจากจะมุ่งเน้นไปที่การอนุรักษ์เพลง สุนทราภรณ์ให้คงอยู่คู่กับสังคมไทยแล้ว เธอยังทำให้บทเพลงสุนทราภรณ์มีความ ร่วมสมัย และเข้าถึงได้ง่ายขึ้นกว่าที่เคย เป็นมา จะเห็นได้ว่าปัจจุบัน เราสามารถ เห็นเพลงสุนทราภรณ์ในสื่อต่างๆมากมาย

อาทิ รายการเรียลลิตีโชว์ชื่อดังอย่าง อคาเดมี่ แฟนเทเชีย หรือเดอะ เทรนเนอร์ ยังได้นำเพลงสุนทราภรณ์ไปใช้ในการประกวดร้องเพลง รวมถึงในรายการโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียงอื่นๆ อาทิ รายการ ดนตรีวิจิตรศิลป์ ทางช่องทีวีไทย และ รายการคุณพระช่วย ทางช่อง 9 อสมท. และยังสามารถพบเห็นการแสดงคอนเสิร์ตของวงสุนทราภรณ์ในสถานที่ สาธารณะต่างๆ อาทิ ห้างสรรพสินค้าชั้น น้อยอย่างพาราไดส์พาร์คแฟชั่น ไอร์แลนด์ และสยามพารากอน เป็นต้น

มิเพียงเท่านั้น ยังสนับสนุนให้มีการสร้างสรรค์และตีความบทเพลงสุนทราภรณ์ในรูปแบบใหม่ๆ อยู่เสมอ เช่น ในปี พ.ศ.2553 มอบลิขสิทธิ์เพลงให้นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำละครเพลงสุนทราภรณ์เรื่อง "ขอให้เหมือนเดิม" และในปี พ.ศ.2554 มอบลิขสิทธิ์ให้นักศึกษา สาขาวิชาดนตรีสากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นำผลงานเพลงสุนทราภรณ์ไปเรียบเรียงใหม่ ในรูปแบบแจ๊ซ และจัดแสดงในงาน "สุขกันเถาะนาย#9" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน โครงการศิลปนิพนธ์ของนักศึกษาชั้นปีที่4 ที่กำลังจะจบการศึกษา

เพื่อมิให้เพลงสุนทราภรณ์หยุดนิ่งอยู่กับที่ และเพื่อเผยแพร่เพลงสุนทราภรณ์ไปในกลุ่มผู้ฟังใหม่ๆ อาทิ ร่วมมือกับบริษัท เจเอสแอล โกลบอล มีเดีย จำกัด ในการจัดทำละครเพลง "กว่าจะรักกันได้ สุนทราภรณ์ เดอะ มิวสิคัล" (ปีพ.ศ.2554) ร่วมมือกับบริษัทเทมโอรแมนส์เสียง-เทป (1981) จัดทำอัลบั้ม เพลงของนักร้องในโครงการคลีนลูกใหม่ สุนทราภรณ์ถึง 6 อัลบั้ม (อาทิ ชุดรีนเริง สุขสันต์ ชุดสืบสานตำนานเพลง และชุดสตูดิโอศิลปิน) และล่าสุด ร่วมมือกับมูลนิธิรณรงค์ขจัดยาเสพติดกรุงเทพฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการจัดทำอัลบั้ม BSO Plays Sutaraporn ซึ่งเป็นการดัดสรรเพลงสุนทราภรณ์เพื่อนำมาเรียบเรียงและบรรเลงโดยวงซิมโฟนี ออร์เคสตราชั้นแนวหน้าของประเทศไทย

นี่คือตัวอย่างผลงานของหญิงเหล็กผู้มุ่งมั่นสืบสานและสืบทอดตำนานดนตรีวงสุนทราภรณ์ของไทยให้คงอยู่ต่อไปตราบนานเท่านาน